

Rijk of arm , we hebben allemaal een dikke darm

U zal het wellicht al vele malen gehoord hebben : “ *Waar uw wieg staan is veelal bepalend voor uw toekomst* “ , aan de toog vrij vertaald :” *het is te zien uit wiense zak ge komt* “ , nooit verstaan , hoho .

MAAR een waarheid die heel lang en nu nog gedeeltelijk stand houdt .

Ik kon sneller nagels in een plank slaan dan schrijven , normaal , want mij pa was een handenarbeider , een doe het zelve en vinkenier .

De zoon van de notaris in ons dorp ging al van zijn 6 jaar naar een school in de stad , speelde nooit met ons want wij hadden geen manieren en maakten ons vuil , de enige nagels die hij ooit gezien heeft zijn deze aan zijn vingers en tenen . Ik en de helft van de klas ging na het zesde meestal naar dezelfde school als ons pa , het technische om een stiel te leren en werkbrokken te verslijten .

De betere van stand werden ondergebracht in één of andere paterschool om deze broek nooit te moeten dragen , humaniora noemde men dat met veel fierheid .

De boerenzonen deden het zevende , dat alleen op papier bestond want ze zaten samen met het zesde hun broek te verslijten en de meester te ambeteren tot ze oud genoeg waren om te mogen werken . Meestal had den boer goed geboerd en 10 kinderen of meer op het erf lopen , geen uitzondering .

Meneer pastoor zorgde ervoor dat er minstens één trouwde met God en één meisje onderwijzeres werd op voorwaarde dat ze maagd bleef! Trouwen betekende onherroepelijk buiten! Ja man .

Ik heb zelfs efkes gedacht dat de pastoor mijn vader was want na de biecht zei hij altijd op het einde “ *10 weesgegroetjes en 5 onze vaders , ga in vrede mijn zoon* ” .

De andere helft van de afgestudeerden ging op leercontract bij een stielman of metser op hun 14de , toen kon alles .

De oudste boerenzoon werd gebombardeerd tot opvolger en moest later op zoek naar een rijke boerendochter , als het moest ook met de hulp van de pastoor.

De meesten bleven plakken in de omgeving van het nest , kregen kinderen en ...de geschiedenis herhaalde zich .

Ook in de sport en hobby's viel de appel niet ver van de boom , pa was voetbalfan , 't zeuneke moest voetballen , pa was zot van koers , 't zeuneke moest koersen , pa was vinkenier

En de meisjes ? die leerde ma wassen , plassen , koken en maakte ze bang van de venten .

Het was allemaal zo vanzelfsprekend , iedereen kende zijn plaats, werk en kledij , de handige de werkbroek , de slimme ? , mindere slimme? en de dady- boys het kostuum en bruine tipschoenen .

MAAR de wind draaide , de tijden veranderden en er kwam een einde aan het vanzelfsprekende.

Er kwam een " middenklasse " en daar zat en zit er ook echte klasse .

De boeren werden herenboeren , de pastoor zijn maagdenharem sloeg op hol , de stielmannen werden bedrijven , de rijken door de wieg voelden de hete adem in hun nek en moesten lijdzaam toezien dat er ook slimme nagelkloppers onder de medemensen met veiligheidsschoenen waren en zijn .

Op korte tijd werd " *het gat toegereden* " zou Fredje De Bruyne gezegd hebben en was niets nog vanzelfsprekend .

De adel vond en vindt geen dienaars en diensters meer tegen de prijs van toen . Wie een kader moet ophangen , een lekkende kraan heeft of in de kou zit EN het zelf niet kan verhelpen moet kunnen rekenen op de goodwill van de technisch geschoolde en soms veel , heel veel geduld hebben , centjes ook , hoho .

Ik weet het dat God van alles zijn getal moet hebben maar " *Jan met de pet en de kleine man* " moet ook naar de geschiedenisboeken . Amai gaan die dik worden , geen man , vrouw , jongen , meisje , zwarte piet , n.ger , vogelvanger ,meer , hoho .

Ik ben soms jaloers op die knappe koppen in de economie , geneeskunde en IT-wereld maar ben blij als ik dan hoor of lees dat hun wieg bij velen niet in een kasteel of luxevilla stond maar dat ze toch de kans gekregen hebben om zich te bewijzen . Kansen moet ge grijpen want ze vliegen snel voorbij net als de vogels destijds als ge te laat roerde , begrijp je ?

Lovegem 1942 , een rustig do.....

NEENEE er scheelt niets aan uw ogen of geheugen , ik val niet in herhaling met vorige week want er staat 1942 en geen 1950 !

Maar wat er toen in het bewuste café “ De Vrede” gebeurde is een bewijs van de waarde van “ de kleine man “ van toen in de samenleving .

Tijdens de oorlogsjaren was **Dré** de schrijnwerker- meubelmaker de uitbater samen met zijn Roos , soms een beetje een ros ook . In het café stond toen nog de tussenmuur met deur naar het meubelwinkelke en het zaaltje waar Dré zijn doodskisten te bekijken waren .

In een glazen kast lagen tientallen blinkende kruisbeelden , handvaten en doodskistnagels , nu lopen er rond , hoho .

De vaste klanten waren de facteur met het nieuws , de champetter die iedere dag twee Duitsers verdrong in zijn pinten bier , de vogelvangsters en stropers uit noodzaak , de beroepstooghangsters en de hond met de naam “ **Hond** “ , gemakkelijk te onthouden .

Het was een braaf beest , een kruising uit een stratjee en een stratjee , hij lag gans de dag voor de cafédeur , ge moest er echt over stappen .

Op de toog stond een pot met koekjes en iedereen die naar huis vertrok nam een koekje en gaf het aan Hond , geen koekje en hij hing aan uw broek .

Het gespreksonderwerp was “ den oorlog “ en iedere keer het woord “Duits” uitgesproken werd gromde hij want ooit was hij aangerand geweest door een “Duitse Scheper “ .

Op een dag komt de facteur bleek en bezweet het café binnen en na een reanimatie met jenever kan hij eindelijk spreken .

Hij heeft per ongeluk een brief gericht aan de burgemeester open gestoomd en daarin stond dat hij 3 dagen de tijd had om een lijst te maken met alle Joodse inwoners van het dorp .

Hij moest slaping en de kost voorzien voor een week voor 2 soldaten die de Joden zouden oppakken en laten weg voeren . Alle huizen zouden doorzocht worden op het einde een stempel van Den Duits , het hakenkruis !

Na hem terug toe gelijmd te hebben heeft hij deze aan de burgemeester gegeven . Er was in twee jaar nog geen Duits in het dorp gezien geweest en nu dat , paniek !

Want in het dorp woonde de Joodse familie **Abraham Bloemberg** met vrouw en twee kinderen . Hij was daar al jaren de goudsmid en iedereen kocht bij hem de gouden kruisjes , armbandjes en ringen . De dorpingen noemden hem **Bram Blomme** en hij was ieders vriend .

MAAR nu was er een groot probleem en ze verwittigden hem van het gevaar dat plots van de stad overwaaide naar de buiten , deportatie ! Hij kon zijn vrouw en kinderen nog snel laten over brengen naar Engeland en zou twee dagen later na komen als hij eerst zijn bezittingen in veiligheid had gebracht . MAAR MIS !

De twee jodenjagers arriveerden vroeger en namen hun intrek in het gemeentehuis . **Bram** kon geen kant meer op en ging hulp vragen bij zijn welstellende vrienden maar niemand durfde hem te helpen want zijn naam stond op het papier voor de Duitsers met adres en alles , vrienden ?

Mijn gedacht !

Met de kop in de grond trok hij naar het café en deed daar zijn verhaal en wou afscheid nemen voor ze aan zijn deur stonden . Hij ging naar de deur en werd bij zijn broek gepakt door Hond , koekske vergeten !

EN een geluk ook want plots brandde er bij lokaalbaas Dré een lampke.

Hij nam Bram en de aanwezige getrouwen mee naar de keuken en legde zijn plan uit , de oorlog was begonnen . De twee Moffen trokken 's anderendaags naar de woning van Bram maar deze was verlaten , geen waardevolle stukken of kleren meer , gevluht of ondergedoken was hun eerste gedacht .

Ze gingen van huis tot huis en keerden alles binnenste buiten op zoek naar verstekelingen . Op de tweede speurdag kwamen ze aan in café “ De Vrede “ en controleerden alle aanwezigen die aan de toog zaten te**snotteren** , wa was da ?

Dré nam ze mee in het winkelke en opende het groot zwart gordijn dat voor de ingang van het zaaltje hing . De twee Duitsers deden een stap achteruit want ze stonden oog in oog met het stoffelijk overschot van een goede klant zo legde Dré met handen en voeten uit . Hij lag in een mooie kist met daar rond vier grote brandende kaarsen , tegen de muur stonden nog lege kisten om het nog enger te maken .

EN het lukte , de twee Duitsers namen hun helm af , groetten , waren van hun melk , dronken een paar druppels en stapten het af , Hond deed niets , raar ! **WIE** lag er in de kist ? juist Brammeke , hij had wel in zijn broek gedaan maar het was het waard !

De facteur had zijn werk goed gedaan en wist perfect waar de jagers aan het werk waren . Twee dagen later waren ze daar terug , plots , maar Hond was nu de redder . De Duitsers stonden oog in oog met het eens zo brave beest , hij blafte en gromde . Binnen legden ze vlug vuil Franske in de kist , staken de kaarsen aan en Dré kalmeerde Hond zodat de moffen binnen konden en terug hetzelfde scenario , blètende tooghangers en een lijk in een kist .

De Duitsers waren vlug uit de kapel want de lijkgeur was niet te houden . Lijkgeur ? Neenee de voeten van vuil Franske !

Terug verlieten ze het café zonder buit maar nu hing hond wel aan hun broek ! Bram kon terug uit één van de lege kisten tegen de muur komen en aan de bel trekken . Iedere dag passeerden de twee het café maar dan aan de overkant van de straat want Hond blafte en gromde ! Na een week stond in het rapport dat er geen Joden aanwezig waren maar wel veel sterfgevallen en de Duitsers vertrokken met hebben en houden .

Een week later kon Abraham via het verzet zijn vrouw en kinderen vervoegen in Engeland . In de kist waar hij zich verscholen hield hing een brief waarop hij zijn

grote dank uitspraak voor deze die hem gered hadden maar ook zijn verontwaardiging tegenover zijn zagezegde vrienden van rang en stand .

Onderaan stond : *Vrienden , het kruis op het deksel van mijn levenskist is voor jullie , het is van puur goud , bewaar het tot na de oorlog , als ik het overleef kom ik terug en gaan we er iets mooi van maken . In het ander geval verdeel het eerlijk !*

EN HIJ KWAM TERUG met vrouw en kinderen en maakte van het kruis een ring voor al zijn redders , Hond kreeg een medaille . Die ringen bestaan nog en gaan van vader op zoon of dochter ,

Hond zijn medaille hangt in een kader in het lokaal met de tekst : *“ Het koekje mag je vergeten maar betalen niet , hoho “ !*

Lucien van Gent